

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СУМСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ІНОЗЕМНОЇ ФІЛОЛОГІЇ
ТА СОЦІАЛЬНИХ КОМУНІКАЦІЙ**

СОЦІАЛЬНО-ГУМАНІТАРНІ АСПЕКТИ РОЗВИТКУ СУЧАСНОГО СУСПІЛЬСТВА

**МАТЕРІАЛИ ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ ВИКЛАДАЧІВ,
АСПІРАНТІВ, СПІВРОБІТНИКІВ ТА СТУДЕНТІВ**

(Суми, 21-22 квітня 2016 року)

Суми
Сумський державний університет
2016

2. Brandon, W.P. "Fact" and "Value" in the Thought of Peter Winch *Linguistic Analysis Broaches Metaphysical Questions // Political Theory / Vol. 10(2), New York, 1982, – pp. 215-244.*

СИНЕСТЕЗИЯ В ХУДОЖНЬОМУ СПРИЙНЯТТІ ТА ВІДОБРАЖЕННІ ДІЙНОСТІ

Білоус Д. О., *студент гр. ПМ-41*
(*Сумський державний університет*),
Опанасюк В.В. к. політ. н., доц.
(*Сумський державний університет*)

Однією з проблем сучасного мистецтвознавства, що заслуговує уваги дослідників, є проблема синестезії. Протягом п'ятдесяти років наукового освоєння явище синестезії з суто наукового медичного феномена з характерною клінічною картиною трансформувалось у поняття, яке застосовується в гуманітарних науках – літературознавстві, мистецтвознавстві, філології, естетиці, – і має лише непряму спорідненість з "синестезією-діагнозом".

Із позицій медичної науки, синестезія – це явище поєднання та посилення результатів чуттєвого сприйняття, механізм якого запускається певним подразником, що цілеспрямовано діє на відповідний орган чуття, проте поза бажанням суб'єкта викликає в нього не тільки відповідне для даного органу відчуття, але одночасно ще й додаткове відчуття чи уявлення, характерне для іншого органу чуття.

Мистецтвознавці вбачають в синестезії багатогранні, різнопланові властивості образів, які, на перший погляд, важко поєднати між собою.

Основними формами прояву синестезії в мистецтві є:

- 1) безпосереднє відображення міжчуттєвих зв'язків у психіці авторами художніх творів, які самі є носіями діагнозу синестезія;
- 2) продукування з використанням спеціальних технічних пристроїв (комп'ютерної техніки) творів мистецтва, у яких відтворено ефект одноразового впливу на кілька органів почуттів;
- 3) навмисне створення авторами на основі штучних міжчуттєвих асоціацій синтетичного ефекту, що об'єднує різноманітні відчуття.

Описуючи особливості функціонування синестезії в художніх текстах, слід зупинити увагу на питанні мовних синестетичних метафор. Мовні синестетичні метафори, завдяки своїй авторській унікальності, виразніші, створюють яскраві та оригінальні образи.

Прикладами можуть бути метафори, які вже стали стійкими мовними одиницями. Наприклад "солодка посмішка", "солодкий голос",

“сухий голос” та ін. З їх допомогою можна створювати яскраві художні картини, особливо у відповідному контексті взаємодії з іншими образами [1]. Зокрема, яскраво синестезія проявилася в ліриці раннього П. Тичини – поета, схильного до “кольорового слуху” та “слухового кольору”. У його поезіях виявляємо образи “мальовничої музичності” як чільної ознаки “кларнетизму”: “За частоколом– / Зелений гімн”; “Мов золото-поколото, / Горить-тремтить ріка, / Як музика” тощо.

Усе вище сказане дає підстави зробити такі висновки:

1. Свідоме й несвідоме тісно переплетене в синестетичному сприйнятті дійсності. Синестезія сприяє різноплановому сприйняттю, формуванню цілісної чуттєвої картини світу. Як специфічна форма чуттєвого відображення, синестезія є нормою, а не аномалією.

2. Аналіз форм прояву синестезії в мистецтві дозволяє визначити як системну властивість естетичного сприйняття та художнього осмислення світу.

3. Синестезія є важливою умовою розвитку художніх образів.

Розглянута з таких позицій, синестезія в мистецтві – це не поверхнева переробка існуючого наукового терміна синестезії-діагнозу, а повноцінний елемент художньої творчості та художнього сприйняття сучасного мистецтва.

1. Зайцева М. Л. Синестезия и внедискурсивные способы постижения реальности / М. Л. Зайцева // Сборник научных трудов по материалам международной научно-практической конференции “Современные направления теоретических и прикладных исследований 2011”, т. 25 : Философия и филология. – Одесса : Черноморье, 2011. – С. 31–34.

ДРЕВНЕГРЕЧЕСКИЕ ФИЛОСОФЫ О ДУШЕ

Косенко Игорь, *студент группы ET-41*
(Сумский государственный университет)

Лебедь Е.А., *проф. каф. ФПИ*
(Сумский государственный университет)

Душа – одно из ранних понятий философии. Оно сформировалось на почве дофилософских представлений о жизни и смерти, о живом и неживом. Действительно, исторически человек сталкивается со смертью с появлением способности противопоставлять себя природе и *другому*. Животное не знает о своей смертности, как и дитя не подозревает, что жизнь конечна. Поистине: человек это единственное существо, знающее о смерти. Перед человеком возникает вопрос, чем отличается живое от